

Αθήνα 7-08-2026

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ / ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Απαράδεκτη μετακύλιση ευθυνών στις/στους Κοινωνικές/ούς Λειτουργούς των Δήμων για εκτέλεση εισαγγελικών παραγγελιών σε συνθήκες κατάρρευσης του «συστήματος» Παιδικής Προστασίας, υποστελέχωσης υπηρεσιών και αποποίησης ευθυνών της Πολιτείας.

Με αφορμή τα ολοένα συχνότερα και εντονότερα φαινόμενα άσκησης πειθαρχικών διώξεων σε βάρος Κοινωνικών Λειτουργών, τις πρακτικές επιβολής «εντέλλεσθε» από δημοτικές αρχές, καθώς και τις απειλές για ποινικές διώξεις και διακοπές συμβάσεων που περιέχονται σε γνώση του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (ΣΚΛΕ) μέσω των μελών του, **εκφράζουμε την έντονη διαμαρτυρία και βαθιά ανησυχία μας για τη δραματική κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει ο τομέας της Κοινωνικής Προστασίας στη χώρα μας, και ιδιαίτερα το σύστημα Παιδικής Προστασίας.**

Η σημερινή κατάσταση δεν αποτελεί φυσικό ή αναπόφευκτο φαινόμενο. Είναι αποτέλεσμα διαχρονικών πολιτικών επιλογών που οδήγησαν στη συρρίκνωση των δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών, στην υποχρηματοδότηση της κοινωνικής προστασίας και στην αποδυνάμωση των μηχανισμών πρόληψης και υποστήριξης των οικογενειών.

Τα τελευταία χρόνια καταγράφεται δραματική αύξηση των Εισαγγελικών Εντολών για διενέργεια κοινωνικών ερευνών συνθηκών διαβίωσης ανηλίκων, οι οποίες αποστέλλονται μαζικά στις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων αντί των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Πρωτοδικείων που προβλέπει ο Νόμος και που δεν έχουν συσταθεί και στελεχωθεί όπως προβλέπεται εδώ και δεκαετίες.

Παράλληλα, οι Διοικήσεις των Δήμων και οι συλλογικοί φορείς εκπροσώπησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού ουδέποτε αντιμετώπισαν με την απαιτούμενη σοβαρότητα και θεσμική ευθύνη το ζήτημα της μετακύλισης αυτής της αρμοδιότητας στις δημοτικές κοινωνικές υπηρεσίες. Αντί να διεκδικήσουν από την Πολιτεία την εφαρμογή του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου και τη δημιουργία των προβλεπόμενων υπηρεσιών, αποδέχθηκαν στην πράξη τη διαρκή διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των Δήμων. Οι κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων έχουν μείνει με το μόνιμο προσωπικό του 2010, χωρίς ουσιαστική προσπάθεια στελέχωσής τους ή έστω προτεραιοποίησης έναντι άλλων υπηρεσιών. Αντίθετα, έχει παγιωθεί η πρακτική της αξιοποίησης προσωπικού που απασχολείται σε συγχρηματοδοτούμενα ή ειδικά κοινωνικά προγράμματα, τα οποία έχουν σχεδιαστεί για την κάλυψη διαφορετικών

κοινωνικών αναγκών, προκειμένου να καλυφθούν τα κενά στην άσκηση αρμοδιοτήτων παιδικής προστασίας, χωρίς εκπαίδευση, χωρίς νομική προστασία και υπό την λογική του «**όλοι/ες κάνουν για όλα**».

Την ίδια αδράνεια και έλλειψη θεσμικής ευθύνης επιδεικνύουν διαχρονικά και όλα τα συναρμόδια Υπουργεία, τα οποία, παρά την πλήρη γνώση της πραγματικής κατάστασης, εξακολουθούν να περιορίζονται στον ρόλο του θεατή. Το πρόβλημα δεν είναι άγνωστο. Αντιθέτως, έχει αναδειχθεί κατ' επανάληψη από τον Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (ΣΚΛΕ), μέσω τεκμηριωμένων παρεμβάσεων, υπομνημάτων, συναντήσεων και δημόσιων παρεμβάσεων προς την πολιτική ηγεσία.

Ο ΣΚΛΕ με μια σειρά παρεμβάσεων έχει αναδείξει τα βασικά ζητήματα στη Παιδική Προστασία:

- 1. Απουσία Ενιαίου Νομικού Πλαισίου & Θεσμικό Κενό:** Στην Ελλάδα δεν υπάρχει Ενιαίο Νομικό Πλαίσιο για την Παιδική Προστασία που να ορίζει ξεκάθαρες αρμοδιότητες, σαφή πρωτόκολλα ενεργειών και διεπιστημονική συνεργασία. Οι αρμοδιότητες παραμένουν κατακερματισμένες και διάσπαρτες μεταξύ διαφορετικών φορέων και υπηρεσιών, χωρίς σαφή οριοθέτηση και αποτελεσματικό συντονισμό, ενώ η Πολιτεία αρνείται επί δεκαετίες να εφαρμόσει τις προβλέψεις του Ν. 2447/1996, μη οργανώνοντας και στελεχώνοντας τις προβλεπόμενες Κοινωνικές Υπηρεσίες των Πρωτοδικείων, μετακυλίνοντας το βάρος στις υποστελεχωμένες υπηρεσίες των Δήμων.
- 2. Δραματική Υποστελέχωση & Εργασιακή Ομηρία:** Οι Κοινωνικοί/ές Λειτουργοί των Δήμων καλούνται να καλύψουν πληθυσμιακές αναλογίες που φτάνουν έως και 1 επαγγελματία ανά 30.000 κατοίκους (ή 1 προς 400+ ωφελούμενους), καταγράφοντας από τα χειρότερα ποσοστά στην Ευρώπη. Η πλειοψηφία του προσωπικού εργάζεται με ελαστικές σχέσεις εργασίας (ΕΣΠΑ, συμβασιούχοι), κάτι που υπονομεύει τη σταθερότητα και τη συνέχεια που απαιτείται για τη διαχείριση υποθέσεων παιδικής προστασίας, όπου η ανάπτυξη σχέσης εμπιστοσύνης, η μακροχρόνια παρακολούθηση και η διαρκής υποστήριξη του παιδιού και της οικογένειας αποτελούν θεμελιώδεις προϋποθέσεις για την αποτελεσματική παρέμβαση.
- 3. «Εντέλλεσθαι» :** Αντί οι Δήμοι και η Πολιτεία να θωρακίσουν τις κοινωνικές υπηρεσίες και τους/τις επαγγελματίες που εργάζονται σε αυτές, καταγράφονται φαινόμενα όπου Δημοτικές αρχές στρέφονται κατά των ίδιων των εργαζομένων τους με «εντέλλεσθε». Οι Κοινωνικοί/ές Λειτουργοί, ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας, καλύπτουν πάγιες ανάγκες των κοινωνικών υπηρεσιών, υπό συνθήκες εργασιακής πίεσης, επαγγελματικής έκθεσης και νομικής αβεβαιότητας.
- 4. Απουσία Πρόληψης:** Η απουσία ενός οργανωμένου και επαρκώς στελεχωμένου δικτύου εξειδικευμένων δομών πρόληψης αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ελλείμματα του συστήματος Παιδικής Προστασίας. Η έλλειψη αυτή οδηγεί στο να παρεμβαίνουν οι υπηρεσίες μόνο εκ των υστέρων, όταν το παιδί έχει ήδη υποστεί

κακοποίηση, παραμέληση ή σοβαρή βλάβη, ή όταν η κατάσταση έχει οδηγήσει σε άμεσο και αυξημένο κίνδυνο για την ασφάλειά του.

Επισημαίνεται ότι το ζήτημα της προστασίας του παιδιού δεν μπορεί να εξετάζεται αποκομμένα από τις κοινωνικές συνθήκες μέσα στις οποίες ζουν οι οικογένειες. Η φτώχεια, η στεγαστική ανασφάλεια, η ανεργία, η έμφυλη βία και η έλλειψη υπηρεσιών ψυχικής υγείας αποτελούν κρίσιμους παράγοντες που αυξάνουν την ευαλωτότητα παιδιών και οικογενειών.

Από την άλλη η αποτυχία διασφάλισης επαρκών υπηρεσιών παιδικής προστασίας συνιστά παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών, όπως αυτά κατοχυρώνονται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, την οποία η χώρα μας έχει κυρώσει.

Επιπλέον πρέπει να καταστεί σαφές ότι οι κοινωνικές/οί λειτουργοί δεν αποτελούν απλούς εκτελεστικούς μηχανισμούς διοικητικών αποφάσεων. Η άσκηση της κοινωνικής εργασίας προϋποθέτει επιστημονική αυτοτέλεια, επαγγελματική κρίση και δεοντολογική ευθύνη απέναντι στα δικαιώματα των παιδιών και των οικογενειών.

Απαιτούμε από την Πολιτεία να αναλάβει επι τέλους τις ΕΥΘΥΝΕΣ της:

- **Θεσμοθέτηση Ενιαίου, Δημόσιου & Εθνικού Συστήματος Παιδικής Προστασίας** με κεντρικό συντονιστικό φορέα, εξειδικευμένα πρωτόκολλα και εξατομικευμένα σχέδια παρέμβασης.
- **Άμεση εφαρμογή των προβλέψεων του Ν. 2447/1996 για την οργάνωση και πλήρη στελέχωση των Κοινωνικών Υπηρεσιών στα Πρωτοδικεία** της χώρας, ώστε οι εισαγγελικές παραγγελίες για κοινωνικές έρευνες να διαχειρίζονται από το θεσμικά αρμόδιο πλαίσιο της Δικαιοσύνης.
- **Σύσταση Αυτοτελών Τμημάτων Προστασίας Οικογένειας και Παιδιού σε κάθε Δήμο**, στελεχωμένων με επαρκές μόνιμο προσωπικό, για δυνατότητα άσκησης ολοκληρωμένων παρεμβάσεων πρόληψης και έγκαιρης ανίχνευσης κινδύνων για τους ανηλίκους και τις οικογένειές τους.
- **Μαζικές προσλήψεις μόνιμων Κοινωνικών Λειτουργών** στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, με αναλογία 1 Κοινωνικού Λειτουργού ανά 2.500 κατοίκους.
- **Οργανική ενσωμάτωση όλων των Κοινωνικών Δομών των Δήμων** (Κέντρα Κοινότητας, Δομές Φτώχειας κ.ά.) στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) και μετατροπή των συμβάσεων των εργαζομένων σε Αορίστου Χρόνου.
- **Παύση κάθε διώξεως, «εντέλλεσθε» και διοικητικής πίεσης** σε βάρος των Κοινωνικών Λειτουργών που αγωνίζονται υπό αντίξοες συνθήκες.

Η Παιδική Προστασία δεν είναι διοικητικό πάρεργο, ούτε πεδίο μετακύλισης ευθυνών.

Απαιτείται τώρα ουσιαστική πολιτική βούληση και θεσμική θωράκιση.